

10 ภาวะปกติที่พบบ่อย ในการรกแรกเกิด

พญ.วริศรา ศรีสมบูรณ์

กุมารแพทย์ทารกแรกเกิดและปริกำเนิด

ลินขาว

1

พบเป็นสีขาวกระจายเท่า ๆ กันบริเวณกลางลิ้น ซึ่งหายได้เอง เมื่ออายุมากขึ้น ไม่จำเป็นต้องให้การรักษา แต่ต้องแยกจาก โรคเชื้อราที่ลิ้น จะแตกต่างกันที่ลักษณะเชื้อราจะพบแผ่นสีขาวเป็นหย่อม ๆ ที่ลิ้นและมักพบที่เพดานปาก กระพุ้งแก้ม หรือริมฝีปากร่วมด้วย ซึ่งพบได้น้อยในการรกที่กินนมแม่

ERYTHEMA TOXICUM

ผื่นแดง ตรงกลางผื่นแดงมีตุ่มหนองสีขาวขนาดเล็ก อยู่รวมกัน เปียกกลุ่มหรือกระจาย พบได้ตามผิวหนังทั่วไปตามลำตัว โดยเฉพาะแขน-ขา ยกเว้นที่ฝ่ามือ ฝ่าเท้า พบมากในช่วงการรกอายุ 1-2 วัน มักหายไปได้เองเมื่อการรกช่วงอายุ 2-3 สัปดาห์

2

3

ปานมองโกล

สีของผิวหนังมีสีเขียว เทาหรือน้ำเงินดำ ขอบเขตไม่ชัดเจน พบมากบริเวณหลังส่วนเอง ก้น ก้นกบ อาจพบที่หลังส่วนบน หัวไหล่ แขนและขาร่วมด้วยได้ เกิดจากการมีเซลล์เม็ดสี (เมลานิน) แทรกอยู่ในชั้นผิวหนังปริมาณมาก พบได้ตั้งแต่แรกเกิด และมักจางลงเมื่อการรกอายุประมาณ 1 ปี

ตัวเหลือง

เกิดจากการแตกสลายของเม็ดเลือดแดงและการทำงานของตับยังไม่ปกติ พบได้บ่อยในการรกอายุ 2-3 วัน และหายเหลืองภายใน 7 วัน การอาบแดดไม่ช่วยป้องกันหรือรักษาภาวะนี้ การรกจะเหลืองลดลงเมื่อได้รับน้ำนมเพียงพอ โดยให้การรกดูดนมทุก 2-3 ชม. มารดาอุ้มการรกและให้นมอย่างถูกต้อง งดให้การรกกินน้ำเปล่า แต่ต้องวินิจฉัยแยกจากตัวเหลืองที่มีพยาธิสภาพ ซึ่งเกิดจากการได้รับนมไม่เพียงพอ การรกมีเม็ดเลือดแดงแตกมากกว่าปกติ การติดเชื้อหรือท่อน้ำดีตีบ **ควรพาการรกมาพบแพทย์เมื่อ** ตัวเหลืองมากถึงบริเวณท้อง เหลืองเพิ่มขึ้นเร็ว หรือมีอาการผิดปกติอื่น เช่น ไข้ ดูดนมลดลง ร้องกวน หรืออุจจาระสีซีด

4

จัดทำโดยภาควิชากุมารเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

10 ภาวะปกติที่พบบ่อย ในการรกแรกเกิด

พญ.วริศรา ศรีสมบูรณ์

กุมารแพทย์ทารกแรกเกิดและปริกำเนิด

ผื่นจากต่อมเหงื่อ (MILIAIRIA)

เกิดจากการคั่งของเหงื่อ เนื่องจากมี **keratin** อุดตันบริเวณต่อมเหงื่อ มักพบในการรกที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่อากาศร้อนชื้น ซึ่งจะหายไปเมื่อทารกอยู่ในที่เย็น พบได้ 3 ลักษณะ

1. ผดแดง (**Miliaria rubra**) ตุ่มหนองแดงขนาดเล็ก มักอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม พบในการรกที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่อากาศร้อนและชื้น พบมากในการรกที่อายุมากกว่า 1 สัปดาห์
2. ตุ่มน้ำใส (**Miliaria crystalline**) ตุ่มพองน้ำใส ขนาดเล็ก พบบ่อยที่หน้าผาก อาจพบบริเวณคอ ข้อพับและใต้ผ้าอ้อมได้บ้าง พบรวมกันเป็นกลุ่มเต็มหน้าผากหรือกระจายกัน หลังจากตุ่มพองและแห้งแตกอาจพบผิวหนังเป็นขุยตามมาได้
3. ตุ่มหนอง (**Miliaria pustulosa**) ตุ่มหนองขนาดเล็กไม่เกิน 1 มม. ผิวหนังรอบตุ่มมักไม่แดงหรือแดงเป็นวงแคบ ตุ่มขนาดเท่า ๆ ไม่ว่าขึ้นก่อนหรือหลัง พบบ่อยที่แก้ม หลังของทารก ต้องแยกจากโรคติดเชื้อที่ผิวหนัง จะแตกต่างกันที่ตุ่มหนองจากการติดเชื้อมักพบผิวหนังรอบตุ่มแดงเป็นวงกว้างและขนาดของตุ่มที่ขึ้นก่อนมักมีขนาดใหญ่กว่าตุ่มที่ขึ้นหลัง

ผดแดง

ตุ่มน้ำใส

ตุ่มหนอง

ทำอุ้มให้นม

แหวนนม

ทารกมีอาการแหวนนมเล็กน้อยหลังมือนมออกมาทางจมูกและปาก นมที่ออกมาเป็นนมย่อย เกิดจากหลอดอาหารส่วนล่างของทารกยังปิดไม่สนิทในช่วง 6 เดือนแรก ทำให้มีนมย่อยกลับออกมาจากกระเพาะอาหาร

การแก้ไข ควรป้อนนมอย่างถูกต้อง คือ อุ้มทารกในท่ากึ่งนั่งกึ่งนอน กรณีใช้ขวดนมควรถือขวดให้น้ำนมท่วมจุ๋มตลอดเวลา เพื่อป้องกันไม่ให้นมกลืนลมมากเกินไป หลังดูดนมหมดแล้วควรจับทารกนั่งหรืออุ้มพาดบ่านาน 5-10 นาที เพื่อไล่ลม

จัดทำโดยภาควิชากุมารเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

10 ภาวะปกติที่พบบ่อย ในการรกแรกเกิด

พญ.วริศรา ศรีสมบูรณ์

ถ่ายอุจจาระบ่อย

กุมารแพทย์ทารกแรกเกิดและปริกำเนิด

ทารกแรกเกิดที่เลี้ยงด้วยนมแม่อย่างเดียว จะเริ่มถ่ายบ่อยขึ้นในช่วงอายุหลัง 3 วัน อาจถ่ายอุจจาระกะปริดกะปรอย อาจถ่ายบ่อยได้ถึง 10 ครั้งต่อวัน ขณะดูดนมแม่ ปิดตัวหรือพาลมจะมีอุจจาระเล็ดออกมาด้วย โดยลักษณะเป็นสีเหลืองเข้ม เหลวเป็นเม็ดๆ หรือเป็นน้ำติดผ้าอ้อม มีมูกปนได้เล็กน้อย เนื่องจากนมแม่ในช่วงแรกเป็นน้ำนมเหลือง (Colostrum) เจือปน ซึ่งช่วยให้ถ่ายง่าย เป็นภาวะปกติไม่จำเป็นต้องได้รับการรักษาหรือเปลี่ยนนม ถ้าทารกไม่มีอาการผิดปกติอื่น เช่น ไข้ ท้องอืด อาเจียน ชีพหรือดูดนมบ่อยกว่าปกติ ทารกมักถ่ายลดลงในช่วงทารกอายุหลัง 2 สัปดาห์

8

ไม่ถ่ายทุกวัน

ในการรกที่กินนมแม่อย่างเดียวหลังทารกอายุ 2 สัปดาห์ น้ำนมเหลืองจะเริ่มหมดไป เหลือเป็นน้ำนมแท้ ซึ่งย่อยและดูดซึมได้ง่าย ทำให้เหลือกากที่เป็นอุจจาระน้อย ทารกอาจถ่ายวันเว้นวันหรือ 2 สัปดาห์ครั้ง โดยไม่มีอาการท้องอืด อึดอัดหรืออาเจียน รวมทั้งดูดนมได้ตามปกติ ลักษณะที่ถ่ายออกมาเป็นก้อนเหนียวคล้ายยาสีฟัน

สะอึก

มักพบภายหลังดูดนม เกิดจากการทำงานกระบังลมของทารกยังไม่ปกติ ภาวะอาหารขยายตัวจากน้ำนมและลมที่กลืนลงไปสัมผัสกระบังลม ไม่ต้องให้การรักษา อาจไล่ลมด้วยการจับทารกนั่งหรืออุ้มพาดบ่านาน 5-10 นาที หลังดูดนม

ทำอุ้มเรือ

9

10

สะดุ้งหรือพวา

เวลามีเสียงดังหรือเวลาทารกถูกสัมผัสขณะหลับ ทารกจะตอบสนองโดยการยกแขน-ขา แบมือและกางแขนออกแล้วโอบเข้าหากัน เป็นการตอบสนองทางระบบประสาทปกติของทารก มักหายไปเมื่ออายุ 6 เดือน

